

AGRARISCHE ADVIESCOMMISSIE ZEELAND

van de Stichting Advisering Landelijk Gebied Zeeland

secretariaat:
Postbus 1153
5200 BE 'S-HERTOGENBOSCH
info@agrarisheadviescommissie.nl

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Hulst
t.a.v. [REDACTED]
Beleidsmedewerker RO
Wonen & Werken

(verzonden per e-mail)

Uw kenmerk
e-mail/briefkenm. VB/21.2995

Ons nummer
BAz 1366

Datum
13 januari 2022

Behandeld door
H. Gerlings/TS

Onderwerp

Geacht College,

Naar aanleiding van uw schrijven van 15 december 2021, inzake het verzoek van [REDACTED] Oud Ferdinandusdijk 20 te Heikant, delen wij u het volgende mede.

Op basis van overleg met [REDACTED] de door u toegezonden stukken en nader onderzoek komt de Agrarische Adviescommissie Zeeland tot de volgende bevindingen.

Bedrijfsbeschrijving

[REDACTED] exploiteert in een vennootschap onder firma met zijn [REDACTED] aan de Oud Ferdinandusdijk 20 te Heikant een pluimveebedrijf. In totaal worden op dit bedrijf circa 45.000 ouderdieren gehouden voor de productie van broedeieren. Op het bedrijf zijn vijf evenwijdig aan elkaar gesitueerde stallen aanwezig, en is een loods aanwezig waarin een voerinstallatie is ingericht en waarin de stalling van landbouwwerktuigen plaatsvindt. Verder zijn op het bedrijf een aantal silo's aanwezig voor de opslag van droge producten zoals maïs/graan.

De stallen dateren van midden jaren negentig tot circa 2005, en zijn ingericht met grondhuisvesting voor de ouderdieren (derhalve zonder etages). Van de vijf stallen zijn drie stallen ingericht met een emissiebeperkend systeem, hetgeen in dit geval de toepassing van mestbeluchting van bovenaf betreft; twee stallen zijn niet voorzien van een emissiebeperkend systeem. De verwarming van de stallen vindt plaats op basis van gasgestookte kachels.

De opfok van de pasgeboren kuikens tot opfokken vindt plaats op een collegabedrijf. Deze opgefokte ouderdieren worden op een leeftijd van 18 à 20 weken aangevoerd op het bedrijf aan de Oud Ferdinandusdijk 20 en leggen gedurende circa 42 weken broedeieren. Daartoe zijn in de stallen ook circa 9% hanen aanwezig. [REDACTED] levert de broedeieren aan een broederij in Frankrijk op basis van een afnamecontract. Na afloop van een ronde wordt de mest uit de stallen verwijderd en afgevoerd naar een verwerker voor de verdere verwerking tot exportwaardig product. De mest uit de stallen met mestbeluchting is met circa 72% ds droger dan de mest uit de traditionele stallen die ruim 60% ds heeft.

Het rantsoen voor de legkippen bestaat uit de hoofdcomponenten maïs en graan aangevuld met 8 tot 12% soya, maximaal 5% veldbonen en 2% premix van vitaminen en mineralen. Het bedrijf zelf is gevestigd op een huiskavel van 18 ha. Deze gronden worden gebruikt voor de eigen voerproductie en voor ruiling van gronden met akkerbouwers. In totaal is jaarlijks circa 100 ha graan en circa 100 ha aan korrelmaïs nodig, hetgeen wordt ingekocht bij akkerbouwers in de omgeving. Het bedrijf beschikt zelf over een moderne maaidorser op rupsen voor de oogst ervan. Om tot een bewaarbaar product te komen wordt de korrelmaïs elders in een maïsdrogerij teruggedroogd naar circa 14% vocht, voordat deze wordt opgeslagen op het bedrijf aan de Oud Fernandusdijk 20.

Enkele jaren geleden is de teelt van veldbonen opgestart, waarvan het afgelopen jaar 15 ha werd geteeld. De doelstelling van deze teelt is om daarmee een bijdrage te leveren aan de eiwitvoorziening van het bedrijf. Maïs en graan zijn namelijk eiwitarme producten en veldbonen hebben circa 28% ruw eiwit. Ter vergelijking, de aan te kopen soya heeft nagenoeg 50% ruw eiwit. De veldbonen worden getoast voor de verwerking ervan in het voer om de hierin aanwezige tannines af te breken. In het rantsoen kunnen vanuit veevoedingstechnisch oogpunt tot maximaal 5% veldbonen worden opgenomen.

Verzoek

Het bedrijf heeft planologisch een toegestane bedrijfsvloeroppervlakte van 6335 m². Het vergunde aantal vierkante meters staloppervlak bedraagt 6430 m². Het verzoek omvat de bouw van een stal van 14.50 x 91.70 meter voor 15.315 ouderdieren. Daarnaast gaat het verzoek uit van het bouwen van een loods van 10 x 45 meter.

Voor de nieuwbouwstal wordt uitgegaan van het plaatsen van een systeem met twee etages, waardoor het beschikbare vloeroppervlak voor de dieren groter is dan bij de huidige stallen met grondhuisvesting. Een optie die werd geopperd maar nog niet is uitgewerkt betreft het plaatsen van twee legnesten bovenop elkaar om op die wijze meer staloppervlak voor de dieren beschikbaar te hebben. Middels de inrichting van de stal met een etagesysteem kunnen in de stal meer dieren worden gehuisvest dan bij de huidige grondhuisvesting het geval is.

In de bestaande stallen zullen de voerlijnen worden vernieuwd en worden uitgebreid. Middels deze uitbreiding van de voerlijnen kan het aantal kippen in de bestaande stallen worden uitgebreid van 45.000 tot 51.459 dieren. In totaal betreft het de uitbreiding van het huidige vergunde aantal ouderdieren van 45.000 naar 66.774 dieren. Voor de bezetting in de stallen wordt uitgegaan van de wettelijke norm van 0,13 m² per ouderdier.

Continuïteit en verduurzaming

beargumenteerde dat, hoewel zijn bedrijf nog steeds een bovengemiddelde omvang heeft, de gemiddelde omvang van de bedrijven met ouderdieren in de afgelopen jaren verder is toegenomen daar waar het aantal dieren op zijn bedrijf sinds 2005 niet meer is toegenomen. Hij verwacht economische schaalvoordelen van een uitbreiding van het aantal ouderdieren.

Ten aanzien van de verduurzaming van zijn bedrijf wordt door Derks Advies aangegeven dat de nieuwbouwstal zal voldoen aan de Maatlat Duurzame Veehouderij, waardoor deze stal zal voldoen aan een aantal bovenwettelijke eisen.

De nieuwbouwstal zal worden uitgevoerd met een warmtewisselaar. Daarnaast zullen 4 van de 5 bestaande stallen worden uitgevoerd met een warmtewisselaar. De vijfde en grootste stal (circa 16.000 ouderdieren) wordt in het voorstel niet uitgevoerd met een luchtwasser. De overweging hierbij is het verlagen van de investering. Het nadeel van het niet uitvoeren van deze stal met een warmtewisselaar is dat de kosten van verwarming in deze stal niet kunnen worden verlaagd, hetgeen bij de huidige energieprijzen een wezenlijk nadeel vormt.

De beide bestaande niet emissie arme stallen zullen net als de andere stallen worden voorzien van een systeem met mestbeluchting van bovenaf. Deze maatregel wordt mede genomen in verband met aangescherpte emissie eisen die gelden voor pluimvee op IPPC bedrijven.

Emissies

De toepassing van warmtewisselaars heeft geen effect op de emissies aan ammoniak en geur. Een warmtewisselaar verlaagt de fijnstofemissie per dier en heeft uiteraard een gunstig effect op het energieverbruik van het bedrijf.

De emissie aan fijnstof van het bedrijf blijft door de toepassing van warmtewisselaars op een aantal van de bestaande stallen in combinatie met de uitbreiding van het aantal dieren min of meer gelijk, namelijk 1935 kg in de huidige situatie en 1929 kg na uitbreiding.

Op bedrijfsniveau daalt de emissie aan ammoniak van 16.455 kg naar 15.558 kg. Deze daling komt voort vanuit het inrichten van twee bestaande stallen met de ook in de andere stallen aanwezige mestbeluchting ter beperking van de ammoniakemissie. De daling door de aanpassing van deze twee stallen is groter dan de toename van de ammoniakemissie door de uitbreiding van het aantal dieren. In de bestaande stallen bedraagt de ammoniakemissie met een emissiebeperkend systeem 0.25 kg per dier. In de nieuwbouwstal bedraagt de ammoniakemissie per dier, in verband met de toepassing van mestbandbeluchting onder de roosters, 0.17 kg per dier.

De geuremissie per ouderdier blijft gelijk. Hierdoor neemt de geuremissie van het bedrijf toe naar rato van het aantal dieren. Dit betreft een toename van 41.850 oudeur units naar 62.100 oudeur units.

Loods

De nieuwbouwloods is bedoeld voor de toekomstige inbandige opslag van ccm (corncobmix). In de huidige situatie wordt de maïskorrels na het oogsten gedroogd om te komen tot een bewaarbaar product. Bij het oogsten van de maïskorrels als ccm wordt een natter product ingekuuld en vervallen de kosten van het drogen. [REDACTED] heeft een sterke voorkeur voor de inbandige opslag van ccm om op die wijze vogels en besmetting van het voer met uitwerpselen daarvan (o.a. i.v.m. salmonella) te voorkomen.

Advies

Op basis van de voorgaande bevindingen komt de Agrarische Adviescommissie Zeeland tot de volgende conclusie. Het voorliggende verzoek betreft de uitbreiding van het pluimveebedrijf aan de Oud Ferdinandusdijk 20 te Heikant. De vraagstelling van uw gemeente betreft of een significante bijdrage wordt geleverd aan de verduurzaming van het bedrijf, en of de uitbreiding noodzakelijk is voor de continuïteit van het bedrijf.

Noodzaak uitbreiding

De afgelopen decennia is het aantal ouderdieren per bedrijf toegenomen. In hoofdlijnen is in de periode vanaf 2000 het aantal bedrijven met ouderdieren iets meer dan gehalveerd en is het aantal ouderdieren per bedrijf iets meer dan verdubbeld. De totale omvang van de sector is redelijk gelijk gebleven. Dit resulteert in een gemiddelde omvang van nagenoeg 30.000 ouderdieren per bedrijfslocatie. Er zijn een aantal bedrijven die beschikken over meerdere bedrijfslocaties.

Het plan voor de uitbreiding van de bedrijfsvoering komt primair voort vanuit bedrijfseconomische overwegingen. In de eerste plaats zal bij een uitbreiding van het aantal ouderdieren de omzet en het bijbehorende rendement van het bedrijf toenemen. Daarnaast spelen aspecten van schaalvoordelen. Enerzijds betreft dit kostenvoordelen die voortvloeien uit het verdelen van een aantal vaste lasten over een groter aantal dieren, anderzijds heeft een groter bedrijf een betere onderhandelingspositie en resulteert dit veelal in een scherpere inkoopprijs en een verbetering van de verkoopprijs.

Het bedrijf aan de Oud Ferdinandusdijk 20 functioneert sinds 2005 in de huidige omvang. Hoewel een bedrijf met 45.000 ouderdieren heden ten dage nog steeds een bedrijf met een courante omvang betreft, is het relatieve schaalgroottevoordeel van voorliggend bedrijf en de reserveringscapaciteit die met dit bedrijf kan worden gerealiseerd afgenomen.

Vanuit dat perspectief kan het verzoek van de ondernemer om het bedrijf te ontwikkelen worden gevolgd. De Adviescommissie is van mening dat voor het behoud van het langere termijnperspectief van de bedrijfsvoering bedrijfsontwikkeling op enig moment noodzakelijk is, en dat om die reden de voorgestelde uitbreiding noodzakelijk is voor de continuïteit van het bedrijf.

Verduurzaming

Op bedrijfsniveau zijn er een aantal aspecten die bijdragen aan de verduurzaming van de bedrijfsvoering. In hoofdlijnen betreft dit de uitvoering van de nieuwbouwstal volgens de Maatlat Duurzame Veehouderij en de toepassing van warmtewisselaars. Een plan voor de landschappelijke inpassing maakt onderdeel uit van het plan.

Daarnaast betreft het bedrijf het merendeel van het benodigde veevoer in de vorm van maïs, graan en veldbonen uit de nabije omgeving. De Adviescommissie ervaart deze lokale gebondenheid van de voerproductie en de verkorting van de transportketen als positief vanuit optiek van duurzaamheid.

Het bedrijf zal in de toekomstige bedrijfsopzet met de nieuwbouwstal voldoen aan de vereisten van de Maatlat Duurzame Veehouderij. Bij deelname aan de Maatlat Duurzame Veehouderij wordt een breed aantal aspecten meegewogen die de verduurzaming van de veehouderij ten goede komen.

Voordeel van deelname aan de Maatlat Duurzame Veehouderij is voorts dat, vanwege verwevenheid met fiscale benefits, een onafhankelijke certificeringinstantie de monitoring van de bedrijfsvoering verzorgt en aangeeft of de stal waarvoor het certificaat is aangevraagd voldoet aan de Maatlat zoals deze gold ten tijde van de investering. De Agrarische Adviescommissie Zeeland acht deelname aan de Maatlat van wezenlijke meerwaarde voor de verduurzaming van het pluimveebedrijf.

Twee bestaande stallen zijn nog niet uitgevoerd met een systeem dat de ammoniakemissie beperkt. De huidige emissie van deze stallen is 0.58 kg per dier en deze wordt verlaagd naar 0.25 kg per dier. De Adviescommissie merkt op dat de toepassing van een emissiebeperkend systeem mede voortkomt vanuit de strengere wetgeving. Zo geldt op IPPC-bedrijven voor bestaande stallen een maximale emissiewaarde van 0.435 kg per dier, en geldt bij nieuwbouw, vervanging of uitbreiding een maximale emissiewaarde van 0.25 kg per dier. De nieuwbouwstal presteert op dit gebied met 0.17 kg ammoniak per dier beter dan de wettelijke bovengrens.

In het overleg met [REDACTED] is gesproken over het niet meenemen in het investeringsplan van een warmtewisselaar voor de bestaande stal voor 16.000 ouderdieren. Tegenover de investering hierin staat een besparing op de kosten van verwarming met fossiele brandstoffen, hetgeen zeker bij de huidige energieprijzen van wezenlijke betekenis is.

Op het gebied van dierenwelzijn wordt uitgegaan van de wettelijk toegestane norm van 0.13 m² per ouderdier.

De emissie aan ammoniak zal op bedrijfsniveau licht dalen (van 16.455 naar 15.558 kg). Met 0.25 kg ammoniak per dier voor het merendeel van de dieren presteert het bedrijf conform de standaard emissiewaarde voor IPPC-bedrijven.

De emissie aan geur neemt naar rato van het aantal dieren toe van 41.850 naar 62.100 oudeur units.

Uitgaande van de toepassing van een warmtewisselaar in alle stallen zal op bedrijfsniveau de emissie aan fijn stof licht dalen van 1935 kg naar 1644 kg.

Een plan voor landschappelijke inpassing maakt onderdeel uit van het plan. Uit overleg blijkt dat de nieuwbouw bouwtechnisch wordt uitgevoerd met betonnen wanden en sandwichpanelen op het dak. Een nadere uitwerking hiervan is er nog niet.

Conclusie

In de Omgevingsverordening Zeeland is opgenomen dat de doelstelling voor bestaande hoofdtakken intensieve veehouderij is om te 'verduurzamen'. Bij verduurzaming wordt maatwerk geleverd, waarbij de volgende criteria worden afgewogen: dierenwelzijn, milieuwinst, omgevingskwaliteiten, maatschappelijk verantwoord ondernemen en een vanuit bedrijfsvoering verantwoord ontwikkelingsperspectief.

Niet op alle onderdelen hoeft er sprake te zijn van het toepassen van bovenwettelijke normen. Uit het gemeentelijk maatwerk moet blijken dat een significante bijdrage wordt geleverd aan de verduurzaming van het bedrijf met een belangrijke kwaliteitsimpuls voor de omgeving en dat het gaat om een ontwikkeling die meer betekent dan het voldoen aan wettelijke eisen. De provincie hecht waarde aan het treffen van maatregelen die leiden tot 'milieuwinst' (bijvoorbeeld het beperken van stankhinder en het verminderen van stikstofuitstoot) en het versterken van omgevingskwaliteiten (bijvoorbeeld een verbeterde landschappelijke inpassing). Verduurzaming is uitgangspunt en de door gemeenten via maatwerk te verlenen uitbreidingsruimte is daaraan gerelateerd en daarvan afhankelijk.

De verduurzaming van het bedrijf wordt ingevuld middels de warmtewisselaars, enige beperking van de ammoniakemissie op dierniveau, het voldoen met de nieuwbouwstal aan de Maatlat Duurzame Veehouderij en de lokale funding van veevoer.

Afgezet tegen het toetsingskader is de Agrarische Adviescommissie Zeeland van oordeel dat hiermee een valide aanzet wordt gemaakt in de verduurzaming van het bedrijf.

Aanvullend op hetgeen in het plan is opgenomen is de Adviescommissie van oordeel dat het passend is om alle stallen te voorzien van een warmtewisselaar. Na verrekening van de bedrijfseconomische voordelen op langere termijn van warmteterugwinning is dit ten opzichte van het totale investeringsplan slechts een heel beperkte meerinvestering, daar waar een warmtewisselaar wezenlijk bijdraagt aan de verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Voor wat betreft het aspect omgevingskwaliteit is een beplantingsplan uitgewerkt. Een goede landschappelijke inpassing is bij de uitbreiding van de stalcapaciteit essentieel voor de omgevingskwaliteit, en de planologische verankering van de landschappelijke inpassing is noodzakelijk.

De materiaalkeuze/kleurstelling en uitstraling van de op te richten bebouwing is nog niet concreet uitgewerkt. De Adviescommissie adviseert om voorafgaand aan de planwijziging de toekomstige uitstraling van de bebouwing uit te werken, zodat hieraan voor zover nodig de gewenste sturing kan worden gegeven.

Graag ontvangen wij een kopie van de beslissing van de gemeente.

Hoogachtend,

AGRARISCHE ADVIESCOMMISSIE
ZEELAND

H.P. Gerlings
secretaris